

Prædiken Skærtorsdag 2020

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Det var før påskefesten, og Jesus vidste, at hans time var kommet, da han skulle gå bort fra denne verden til Faderen; han havde elsket sine egne, som var i verden, og han elskede dem indtil det sidste.

Og mens de holdt måltid – Djævelen havde allerede sat sig for, at Judas, Simon Iskariots søn, skulle forråde ham; og Jesus vidste, at Faderen havde lagt alt i hans hænder, og at han var udgået fra Gud og nu gik tilbage til Gud –

så rejser Jesus sig fra bordet og lægger sin kjortel, tager et klæde og binder det om sig. Derefter hælder han vand op i et fad og giver sig til at vaske disciplenes fødder og tørre dem med klædet, som han havde bundet om sig. Han kom så til Simon Peter, og Peter sagde til ham: »Herre, vasker du mine fødder?«

Jesus svarede ham: »Hvad jeg gør, fatter du ikke nu, men senere skal du forstå det.« Peter sagde: »Aldrig i evighed skal du vaske mine fødder.« Jesus svarede:

»Hvis jeg ikke vasker dig, har du ikke lod og del sammen med mig.« Simon Peter sagde til ham: »Herre, så ikke kun fødderne, men også hænderne og hovedet!«

Jesus sagde til ham: »Den, der er badet, behøver ikke at få vasket andet end fødderne, men er ren over det hele. Og I er rene; dog ikke alle.«

Han vidste nemlig, hvem der skulle forråde ham; derfor sagde han: I er ikke alle rene. Da han nu havde vasket deres fødder og taget sin kjortel på og sat sig til bords igen, sagde han til dem:

»Forstår I, hvad jeg har gjort mod jer? I kalder mig Mester og Herre, og med rette, for det er jeg.

Når nu jeg, jeres Herre og Mester, har vasket jeres fødder, så skylder I også at vaske hinandens fødder. Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer.« Amen.

For efterhånden mange år siden, var jeg på ferie i Umbrien, sammen med mine forældre. Vi boede i en lillebitte landsby placeret på en stejl bjergside, og længere oppe, lidt for sig selv, lå så den lokale (katolske) kirke.

Da det blev søndag kravlede min mor og jeg prustende op ad bjergsiden, for vi havde hørt kirkeklokkens sprøde kimen, og vi tænkte at vi ville snige os diskret med ind til gudstjenesten.

Nu ville tilfældet, at netop denne dag var en særlig helligdag, for stort set hele landsbyen var samlet foran kirken

– gamle koner sad og holdt skarpt øje med alt og alle på bænke uden for kirken, alle var i deres stiveste puds, og krumbøjede veteraner fra 2. verdenskrig havde taget samtlige medaljer og ordner ud af skabet og hængt dem på uniformerne i dagens anledning.

Så allerede dér, blev vores plan om at snige os diskrete med til gudstjenesten, gjort til skamme, for alle stirrede selvfølgelig nysgerrigt på de to tilkomne turister.

Nå, men gudstjenesten gik i gang, og selvklart forstod vi ikke ret meget af hvad der foregik, for eftersom det var en katolsk kirke, blev der messet på latin, men vi forsøgte bare at falde ind, og gøre hvad alle de andre gjorde.

Og så på et tidspunkt blev det tid til en ceremoniel hilsen, hvor vi skulle hilse på sidemanden, både foran, bagved og til begge sider.

Min mor og jeg blev vist begge lidt forbløffede, men før vi nåede at tænke mere over det, stod vi der og rystede hænder, med en masse landsbyboere i en lille by i Norditalien, og pludselig følte vi os helt som en del af menigheden

– den simple lille gestus gjorde, at vi med ét slag, på trods af både konfessionelle, kulturelle og sproglige barrierer, følte at vi hørte til.

Det, at vi på den måde gav hinanden hånden og hilste på vores sidemand på kirkebænken, blev til et tegn:

Et tegn på, at vi havde del i et fællesskab, der rakte ud over os selv, at vi tilsammen udgjorde en levende menighed, samlet for at bekende vor tro på Jesus Kristus.

Kunne man overføre denne tradition med at hilse på hinanden under højmesse i Aars kirke? Jo, det tror jeg såmænd godt vi kunne vænne os til – det ville da være hyggeligt, sådan lige at hilse ordentligt på hinanden under gudstjenesten..

Men valgte vi nu at indføre et andet tegn på fællesskab – nemlig fodvaskningen, som vi hørte om i Johannesevangeliet, ja så tror jeg faktisk at menigheden - og præsten for den sags skyld - ville betakke sig.

For at tage sko og strømper af, og smække vores fødder op i synet på sidemanden, det ville for de fleste af os være en ekstremt grænseoverskridende handling!

Og det var det sådan set også på Jesu tid. At få vasket sine fødder var sådan en ceremoniel gestus, en måde at byde en fremmed, der gæstede ens hjem velkommen på, og normalt var det noget man satte slaverne til.

Så for disciplene må det have været en sælsom oplevelse, da deres Herre og Mester midt under måltidet binder kjortlen op, finder et vaskefad frem, og giver sig til at vaske disciplenes fødder – ja selv forræderen Judas får sine fødder vasket af Jesus.

Og hvorfor gør han det så? Ja det gør han netop, for at give disciplene et tegn – et tegn på det fællesskab, som skal bære dem igennem, når han om kort tid ikke længere er i blandt dem.

Ligesom brødet og vinen er et tegn på det fællesskab vi i får del i gennem ham, så er fodvaskningen det også, selvom den jo virker meget mere grænseoverskridende, både for disciplene, og for os i dag.

Til det er der kun at sige, at fællesskabet i Kristus er et grænseoverskridende fællesskab. Ja det er faktisk selve meningen med det fællesskab, at det skal bryde vores selvskabte grænser ned, og det er netop det, fodvaskningen er et tegn på.

For discipelgruppen er på dette tidspunkt i dyb splittelse. De skændes om hvem der skal overtage ledelsen, når Jesus ikke længere er i blandt dem, og samtidig er de usikre på, hvad det rent faktisk er, der skal ske.

Og mens de skændes om hvem der skal være den største, ja så gør ham, der vitterligt ER den største, sig for deres skyld, til den mindste.

Og han siger til dem: "Forstår I hvad jeg har gjort mod jer? Når nu jeg, jeres Herre og Mester har vasket jeres fødder, så skylder I også at vaske hinandens fødder. Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer."

Her kunne vi godt viske ordet "vaske" ud, og erstatte det med "elske", og så behøvede Jesus vel egentlig ikke at have ydmyget sig, og vasket disciplenes fødder.

Men det er netop fordi han knytter ordene sammen med en konkret handling, at det får så stor en virkning, det er derfor, det bliver et tegn, som vi den dag i dag må forholde os til.

Gud har gennem alle tider givet os tegn på hans tilstedeværelse og manifestation i vores tilværelse, men måske er vi med tiden blevet dårligere til at opfange signalerne og tyde tegnene?

Jeg tror mange af os overser de tegn Gud giver os, fordi vi er så opslugte af os selv og vort eget.

Jeg tror, at Gud sender os tegn hele tiden, tegn som de færreste af os lægger mærke til, fordi vi glemmer at løfte blikket og se efter. Og måske er vi heller ikke så godt klædt på til at tolke tegnet, hvis vi endelig opfanger det.

Disciplene vidste heller ikke hvordan de skulle tolke det tegn Jesus gav dem, det var kun fordi Jesus var hos dem og forklarede dem hvad det betød, at det gav nogen mening for dem.

Vi har ikke længere Jesus i blandt os til at udlægge tegnene for os, men vi har fællesskabet i kirken, gudstjenesten, hvor vi sammen forsøger at forstå Guds tegn, og Guds vilje med os – gennem bøn og sang, gennem Guds ord og de tegn han gav os i dåben og nadveren.

Og de er der altså stadig, selvom kirkedøren lige nu er lukket, og vi ikke kan fejre påske sammen, som vi plejer!

Fællesskabet eksisterer stadig, selvom vi lige nu må nøjes med at være ”sammen – hver for sig”.

Det er op til os at tage de tegn med os, når samfundet forhåbentlig snart åbnes op igen. Det er op til os at bære fællesskabet med os, og brede det ud, så det bliver åbent og inkluderende, sådan som menigheden i den lille landsbykirke i Italien gjorde det, dengang min mor og jeg sneg os med til en katolsk messe.

De kunne have slået korsets tegn, og vist de to nysgerrige turister døren, men i stedet brugte de et andet tegn – håndtrykket, og bød os med dette tegn velkommen i deres menighedsfællesskab lige den dag.

Jeg glæder mig til vi igen kan bruge det tegn med god samvittighed og uden brug af hånsprit!

Jeg glæder mig til at trykke menigheden i hænderne, ønske god søndag og slå dørene til Aars kirke op på vid gab. Og til at dele nadverens fællesskab med jer alle. Rigtig glædelig påske! Amen.